

Colofon

Titel: Actief Historisch Denken 3

ISBN-nummer: 978-90-808830-0-0

Eindredactie: Arnoud Aardema

Auteurs en redactie: Arnoud Aardema, Jan de Vries en Harry Havekes

Bijdragen: Maartje van der Eem, Remi Hartel, Koen Henskens en Janneke Riksen

Tekstredactie: Céline Beijer, Peter-Arno Coppen

Vormgeving: Bas Reijnen

Een uitgave van: Stichting Geschiedenis, Staatsinrichting en Educatie De Haagbeuk 6 | 5831 RR Boxmeer | h.havekes@ils.ru.nl

© 2011, A. Aardema, J. de Vries & H. Havekes

Bestellingen: Via boekhandel of uitgever à € 33,00

De leeractiviteiten in deze uitgave zijn een vervolg op:

Vries, J. de (red), H. Havekes, A. Aardema, B. van Rooijen, *Actief Historisch Denken* (Boxmeer 2004).

Havekes, H. (red.), A. Aardema, B. van Rooijen, J. de Vries (2005) *Geschiedenis Doordacht. Actief Historisch Denken deel 2* (Boxmeer 2005).

Deze leeractiviteiten zijn geïnspireerd op de *Thinking Skills* die door David Leat in Engeland zijn ontwikkeld.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, digitale bestanden of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De auteurs stellen het op prijs als de opdrachten in de klas gebruikt worden. Verspreiding daarbuiten is niet toegestaan zonder toestemming van de uitgever. Voor informatie, opmerkingen en suggesties kunt u contact opnemen met de uitgever of a.aardema@ils.ru.nl of h.havekes@ils.ru.nl

De Stichting heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de stichting wenden.

Afbeeldingen omslag:

Prent van verwoestingen tijdens de reformatie, detail circa 1560, Rijksmuseum Amsterdam.

Klassenfoto van De Weijer te Boxmeer, circa 1961.

Leerlingen in de klas 4 havo van het Dominicus College, Nijmegen, 2011.

Inhoud

4	Woord vooraf	
5	Actief Historisch Denken: een didactiek om <i>knowing history</i> en <i>doing history</i> te integreren.	
	1 Oudheid	
12	Stadstaat Athene en het Romeins imperium	Woordwiel
20	Barbaars of beschaafd?	Kwadrant
	2 Middeleeuwen	
36	Uitbreiding van de islam	Beelden om te onthouden
44	Wees een heiden!	Argumenten ter discussie
62	Tapijt van Bayeux	Ik ben gedicht
74	De Sint Elisabethsvloed	Mysterie
	3 Vroegmoderne Tijd	
84	Humanisme en hervorming	Woordwijzer
96	Tentoonstelling: veranderend mens- en wereldbeeld	Beelden ter discussie
110	Visies op de Nederlandse opstand (1550-1588)	Chronologie
126	Franse Revolutie	Diamant
138	Personen en begrippen in historische context	Woordwijzer
152	Trans-Atlantische slavenhandel (1600-1850)	Levende Grafiek
	4 Moderne Tijd	
166	Nederland in de 19e eeuw	Chronologie
178	Het Van Heutsz-monument	Mysterie
190	Economische wereldcrisis	Diamant
200	De dood van vrouw Vorvan	Mysterie
216	Emile Nolde en Entartete Kunst	Mysterie
230	Robert Capa (1913-1954)	Beelden ter discussie
246	Koude Oorlog: oorzaken, verloop en einde	Vroeger of later
260	19e en 20e eeuw	Sudoku